

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

Ministry for Communities and
Territories Development of Ukraine

ПРОГРАМА ГОЛОВУВАННЯ УКРАЇНИ У СТРАТЕГІЇ ЄС ДЛЯ ДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ

Проект схвалений на засіданні Координаційного центру з провадження діяльності, пов'язаної з участю України в реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону

Київ, 2021

ЗМІСТ

Вступ	2
Головування України в Стратегії ЄС для Дунайського регіону	3
Політичні пріоритети	5
Тематичні пріоритети	7
Резюме	9

Вступ

Через поглиблення світової економічної кризи, спричиненої поширенням вірусу SARS-CoV-2, все більшого значення набувають макрорегіональні стратегії Європейського Союзу, що мають на меті об'єднання країн одного регіону задля ефективного використання наявного потенціалу та пошуку рішень для вирішення спільних проблем.

На сьогоднішній день затверджено чотири макрорегіональні стратегії ЄС, кожна з яких супроводжується планом дій, який регулярно оновлюється з урахуванням нових викликів та потреб, що дає можливість посилити співпрацю в межах окремих територій та забезпечити їх сталий розвиток.

Стратегія ЄС для Дунайського регіону (далі - ЄСДР) – є однією з чотирьох макрорегіональних стратегій ЄС, що спрямована на зміцнення транснаціонального співробітництва в регіоні з метою подолання диспропорцій в його соціально-економічному розвитку, об'єднання та координації зусиль усіх учасників для втілення спільних проектів.

В рамках ЄСДР країни-не члени ЄС співпрацюють на рівних умовах з країнами-членами ЄС за 12 пріоритетними напрямками, що сприяє більшій згуртованості народів Дунайського макрорегіону та прискоренню євроінтеграційних процесів.

У 2020 році Європейською комісією було затверджено оновлений План дій ЄСДР, яким передбачено більш ефективне використання фінансових інструментів для регіонального розвитку, а також для досягнення ключових цілей європейської політики у таких сферах, як Європейська Зелена угода, сталий регіональний розвиток, цифровий розвиток, міграція та демографічні зміни.

Об'єднання зусиль усіх країн-учасниць ЄСДР задля виконання зазначеного Плану дій сприятиме, зокрема, й подоланню наслідків пандемії коронавірусу та економічному відновленню Дунайського макрорегіону.

Головування України в Стратегії ЄС для Дунайського регіону

Україна стала першою країною, що не є членом ЄС, яка головуватиме у Стратегії ЄС для Дунайського регіону у період з 1 листопада 2021 р. по 31 жовтня 2022 року. Головуючи у ЄСДР, Україна зосередить свою увагу на темах, де наслідки коронавірусної кризи стали найвідчутнішими, та на сферах, де посилення заходів з відновлення, згуртованості та зближення є наразі найвагомішими для сприяння добробуту жителів Дунайського регіону.

Виходячи з цього, **центральними пріоритетами** свого головування в Дунайській стратегії Україна визначає «Сталий розвиток Дунайського регіону: "Декарбонізація та трансформація економіки" та "Розвиток людського капіталу та риків праці"».

Декарбонізація та трансформація економіки

Розвиток людського капіталу та риків праці

Для посилення ролі ЄСДР під час свого головування Україна також продовжуватиме розпочаті ініціативи країн, які раніше головували в ЄСДР, для впровадження оновленого Плану дій з метою досягнення встановлених цілей, а також продовжить роботу над удосконаленням структури управління та координування реалізації ЄСДР.

Підтримуючи нову політику ЄС, реалізація запропонованих тематичних пріоритетів головування України в ЄСДР здійснюватиметься з урахуванням нового європейського порядку денного щодо цифровізації (диджиталізації) та Європейського зеленого курсу.

На період свого головування в ЄСДР Україна забезпечить проведення засідань Національних координаторів та Координаторів пріоритетних напрямів, а також реалізацію комплексу завдань в рамках визначених пріоритетів головування в ЄСДР, зокрема проведення ряду тематичних та публічних заходів (міжнародних конференцій, семінарів, воркшопів тощо).

Ключовою подією головування України в ЄСДР є проведення XI щорічного Форуму Стратегії ЄС для Дунайського регіону, який проходитиме під гаслом "Відновлення. Розвиток. Єдність." Основною темою форуму стане розвиток людського капіталу як основи сталого зростання та ефективного управління соціально-економічними процесами у Дунайському регіоні. В рамках щорічного форуму буде проведена Міністерська зустріч за тематикою _____.

Політичні пріоритети

1. Синхронізація пріоритетів ЄСДР з програми ЄС, національними та регіональними операційними програмами (embedding)

Включення цілей Стратегії ЄС для Дунайського регіону до основних операційних програм ЄС, національних та регіональних програмних документів є вирішальним для виконання нового Плану дій Стратегії та ефективної реалізації її заходів. З огляду на те, що процес синхронізації пріоритетів Стратегії, який наразі перебуває на завершальному етапі в рамках Словацького головування, потребуватиме подальшого комплексного координування і у 2022 році, Україна визначає його як один із політичних пріоритетів свого головування з метою забезпечення послідовності політики в рамках в ЄСДР та досягнення визначених цілей.

Синхронізація пріоритетів усіх макрорегіональних стратегій з програмами ЄС, сприятиме у програмному періоді 2021-2027 рр. вирішенню територіальних проблем більш стратегічно через скоординовані дії та синергію зусиль, що, в свою чергу, підвищить ефективність використання коштів ЄС, та сприятиме поглибленню діалогу між учасниками цього процесу.

Зазначене дозволить досягти відчутних результатів та в довгостроковій перспективі сприятиме зростанню економічної, соціальної та територіальної згуртованості в Дунайському регіоні.

2. Підвищення інституційної спроможності ЄСДР

Ефективність реалізації пріоритетів та досягнення цілей ЄСДР прямо залежить від ефективного залучення всіх учасників управління та координації ЄСДР до процесу її впровадження, їх політичної волі та ефективної роботи на операційному рівні.

Стимулювання участі ключових стейкхолдерів, зокрема Національних координаторів та членів Керівних груп країн-учасниць ЄСДР, підвищення рівня їх комунікаційної підтримки сприятиме ефективному впровадженню цілей ЄСДР та покращить міжсекторальну взаємодію в рамках кожного пріоритетного напрямку

Враховуючи, що Стратегія ЄС для Дунайського регіону встановлює рамки співпраці між країнами-членами ЄС та країнами, що не є членами ЄС, вона може також розглядатись як потужний інструмент для посилення інтеграційних процесів та розширення співробітництва з країнами, не членами ЄС.

3. Посилення ролі громадянського суспільства у реалізації Стратегії

Розвинуте громадянське суспільство є невід'ємною складовою всіх демократичних держав світу. Стан розвитку громадянського суспільства – це показник суспільної і громадянської активності, ініціативи й потреб базової одиниці демократичного суспільства – громадянина. Отже, громадянське суспільство виконує роль інституційної ланки між державою і громадянином, в якій основні функції виконують неурядові громадські організації.

Слід зазначити, що в рамках реалізації ініціативи «Східне партнерство» Європейська комісія визначила одним із важливих пріоритетів партнерських відносин розвиток співпраці громадських організацій країн-членів ЄС та країн-партнерів. Задля цього щорічно в одній із країн-членів або партнерів ЄС проводиться «Форум громадянського суспільства», який є міжнародною платформою задля згуртування громадянського суспільства Дунайського регіону та посилення його участі в реалізації ЄСДР.

У цьому контексті важливо також зосередитись на питаннях більш активного залучення молоді та молодіжних організацій до ЄСДР. Посилена співпраця з молоддю, її залучення до процесів формування та реалізації політик розвитку сприятиме поглибленню співпраці між поколіннями, налагодженню зв'язків з місцевими та регіональними органами влади та забезпечить обмін досвідом, що у середньостроковій перспективі призведе до зміцнення політичної культури та сприятиме зростанню конкурентоспроможності Дунайського регіону.

4. Проведення моніторингу, оцінки реалізації та впливу ЄСДР

У 2021 році передбачається оновлення Плану оцінки (Evaluation Plan) в рамках ЄСДР з метою відображення подій та процесів, що відбулися з часу прийняття попереднього Плану.

Після схвалення плану оцінки ЄСДР Національними координаторами, Дунайським стратегічним пунктом за участі ключових стейкхолдерів та зацікавлених сторін, таких як Національні координатори, Координатори пріоритетних напрямів, експерти, заплановано проведення оцінки політики / впливу (Policy/Impact Evaluation) в рамках ЄСДР.

Враховуючи, що процес проведення нового моніторингу в рамках ЄСДР, який буде впроваджено у 2022 році, що припадає на період Українського головування, питання оцінки та моніторингу впровадження ЄСДР також було включено до порядку денного Програми головування.

Тематичні пріоритети

Беручи до уваги пріоритети визначені Стратегічним порядком денним ЄС на 2019-2024 роки, стратегічні цілі ЄСДР, а також враховуючи наслідки пандемії, спричиненої поширенням вірусу SARS-CoV-2, яка вплинула на життя кожного громадянина та країн в цілому, Україна на період свого головування в ЄСДР пропонує приділити увагу таким темам:

1. Сталий розвиток Дунайського регіону: декарбонізація та трансформація економіки

В даний час Дунайський регіон, як і вся світова спільнота, є недостатньо підготовленим до зростаючої інтенсивності, частоти та поширеності наслідків зміни клімату, особливо враховуючи зростаючу кількість викидів парникових газів. Саме тому адаптація до зміни клімату стала невід'ємною частиною Європейського зеленого курсу та його зовнішнього виміру.

Одним із найбільших джерел забруднення та викидів парникових газів є на сьогодні транспортний сектор. 90-95% викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря міст, у місцях скупчення людей, припадає на автомобільний транспорт.

Саме тому, розвиток сталої та розумної мобільності в Дунайському регіоні є одним із пріоритетів головування України в ЄСДР.

Особливу увагу в рамках даного пріоритету Україна пропонує зосередити на питаннях:

- збільшення частки сталих видів транспорту, таких як залізничний і внутрішній водний;
- розвиток інфраструктури для автомобілів з низькими та нульовими викидами;
- розвиток мультимодальних та інтермодальних перевезень вантажів;
- розширення міжнародної транспортної мережі TEN-T на сусідні країни (не члени ЄС) та розвиток транскордонної інфраструктури.

В період екологічних викликів, які постають перед Дунайським регіоном, особливого значення також набуває декарбонізація економіки, яка тісно пов'язана з питаннями безпеки і майбутнього розвитку людства. Успішна модель переходу до вуглецевої нейтральності та впровадження принципів циркулярності у виробництві є запорукою збереження планети у стані, придатному для життя людини.

Крім того, процес декарбонізації в економіці вдасться пришвидшити шляхом переходу до низьковуглецевої енергетики через поступову відмову від традиційних джерел енергії й перехід на відновлювані джерела та впровадження інноваційних водневих технологій у виробництво.

2. Розвиток людського капіталу та ринку праці

Протягом останніх років на території країн Дунайського регіону спостерігаються суттєві диспропорції у розвитку ринку праці та рівня зайнятості населення. Розрив між країнами з найвищим рівнем зайнятості та з найнижчим зростає щороку. Особливо це стало помітно на тлі світової економічної кризи, спричиненої поширенням вірусу SARS-CoV-2, та потребує вжиття спільних заходів як на національному, так і на транснаціональному рівні, здатних ефективно протистояти поточним викликам та майбутнім змінам у регіоні, а також забезпечити зростання рівня зайнятості та благополуччя населення країн Дунайського регіону шляхом залучення додаткових інвестицій в освіту, розвиток навичок та адаптацію індивідуальних компетентностей, до кваліфікаційних вимог ринку праці та потреб економіки.

Особливу увагу в рамках даного пріоритету Україна пропонує зосередити на питаннях:

- забезпечення якості освіти та її адаптація до потреб ринку праці;
- підвищення рівня цифрової, та медіа грамотності, знання іноземних мов;
- впровадження стратегії навчання впродовж життя (lifelong learning);
- інклюзії та інтеграції вразливих груп населення та людей з інвалідністю до ринку праці;
- підвищення рівня зайнятості, особливо серед молоді;
- вдосконалення ринку праці та підтримці соціальних інновацій.

Резюме

Запропонованою програмою головування Україна прагне сфокусуватись у 2022 р. на політичних та тематичних пріоритетах, які вимагають посилення співробітництва країн Дунайського регіону.

Протягом свого головування у Стратегії Україна приділятиме значну увагу пріоритетним заходам, спрямованим на розвиток громадянського суспільства, відкритих для всіх і орієнтованих на інтереси людей. Створити передумови, щоб кожен мешканець Дунайського регіону спроможний самостійно виявити, реалізувати та примножити власний потенціал для забезпечення гідного розвитку особистості.

Досягнення спільних цілей держав-учасниць матиме позитивний вплив на розвиток Дунайського регіону та відкриває нові можливості діяльності Стратегії.

Беззаперечно, підтримуючи тези Програми діючого головування, Стратегія у 2021-2022 роках буде слугувати, серед іншого, ефективним інструментом подолання наслідків пандемії, спричиненої поширенням вірусу SARS-CoV-2, шляхом спільної інституційної співпраці, використання потенціалу країн-учасниць, реалізації пріоритетів з урахуванням нових викликів та використанням нових цифрових інструментів.

Міністерство розвитку громад та територій України
м. Київ, вул. Велика Житомирська, 9